

Paraules de benvinguda al Claustre universitari a càrrec del Rector Nadal Batle

Molt Honorable Senyor, excel·lentíssims senyors, il·lustríssims, senyores i senyors. Senyors, senyores, estimats col·legues.

Ara si fa no fa un any la UIB va decidir canviar el sistema pel qual s'havia de regir el procediment de proposta i atorgament del doctorat honoris causa, i avui fem la investidura formal del segon dels nomenats, sense que aquest segon lloc tingui altra significació més que la pura seqüència cronològica amb què procedim.

Jo, que pretenc d'agosarat verbal, per no dir de valent, no puc defugir, almenys a tall del comentari sobre el nou mètode d'atorgament de la distinció de què parl, una minsa paràfrasi arran de certes glosses banals que brotaren mortes a tomb de recents accions de la Junta de Govern de la UIB en relació amb els doctorats honoris causa. A aquest efecte, cal que siguem conscients dels següents punts:

1. L'exercici d'una competència professional o facultativa correspon a aquell que està legitimat per exercir-la, especialment si és una competència exclusiva, i sobretot si només afecta aquell que ho és i d'altres ciutadans lliures i mestres del seu destí. Les distincions acadèmiques són, potser, l'únic patrimoni dels acadèmics.
2. La Constitució vigent de l'Estat espanyol garanteix les plenes sobirania, autonomia i independència de les universitat públiques dins l'àmbit de les seves competències. Aquest precepte constitucional es veu reforçat per la sentència del Tribunal Constitucional de 27 de febrer de 1987, que eleva aquesta autonomia gairebé al rang de llibertat fonamental.
3. Els dos punts anteriors impliquen, a faisó de sil·logisme elemental, que la UIB no pot ni vol renunciar a aquests atributs que les normes de convivència actuals li confereixen, i té la intenció *rebus sic stantibus* de mantenir aquest tarannà.

Per bé que semblaré ergotista, vull assenyalar encara un escoli: no redargüirem mai en públic aquesta casta de logomàquies. Sempre es tracta d'arguments paralògics aconduïts per interessos que són, pel cap baix, espuris. Qui ulls ha que esguardi i qui oïdes té que escolti — perdonau-me l'exordi i permeteu-me que a barrisc comentí algunes qüestions que vénen a tomb en aquesta ocasió.

La col·laboració entre institucions i instàncies públiques és un símptoma de bona salut social. La consideració a les persones que consideren la llibertat dels altres com la seva pròpia, amb independència de la seva adscripció a una línia ideològica determinada, és una prova de bon capteniment democràtic.

La pràctica de tenir consideració als càrrecs públics com a tals i pel que representen, sense prejudicar la pertinença a aquell o aquest partit polític, és la prova de foc per a l'existència d'una xarxa social que és la garantia central de l'existència d'una societat de llibertats i de la supervivència de les pràctiques democràtiques. El desprestigi i la desacreditació calculats de la política i l'acció dels polítics és un senyal d'involucionisme i de nostàlgies o desitjos d'autoritarisme, i és la tècnica garantida amb la qual han fet camí aventures no massa llunyanes i que o comencen, i en els casos més afortunats comencen, i acaben amb una guerra. Els anys 1936 i 1945 en són una il·lustració.

Desautoritzar i treure el pa i la sal a un ciutadà pel fet que es dedica a la cosa pública és voler substituir el patrimoni de la majoria pel patrimoni d'un pocs. La desautorització de la política mena indefectiblement a la corrupció en els afers públics. En aquest tipus de qüestions molt sovint es confon causa i efecte, i les fal·làcies poden arribar a ésser gegantines.

Quan veig certes menes d'informacions, em record sovint d'una pel·lícula en què un coronel de la Gestapo parlava elogiosament d'un subordinat dient que era tan bon interrogador que havia fet confessar a un xinès que era jueu. L'escampament isotròpic de falsos arguments destil·la ineluctablement veritables mentides.

Reprenent l'argumentació sobre la legitimitat de l'exercici de competències, he de dir que no em sent amb cap licitud per destacar els mereixements del doctorand en els camps de la recerca, la docència, o social (i cit literalment el reglament de concessió dels doctorats honoris causa), nogensmenys sí que puc dir, a títol estrictament personal, i amb ànim decidit de no immiscir-me en zones que no em pertoen, algunes de les raons per les quals crec que la societat balear, la UIB i jo mateix estam en deute amb ell, alhora que puc aprofitar l'avinentesa per donar exemples concrets de la importància que arriba a tenir la consideració de les institucions i la cooperació entre aquestes.

L'atorgament d'aquest honor s'ha d'entendre, a parer meu, com una reconeixença pública a la nostra comunitat autònoma d'una persona de la nostra terra, per nissaga, naixença i voluntat lliure, que ha tingut una actuació destacada en el camp jurídic, tant en el seu caràcter professional com en el teòric. Quina millor carta de natura per a un home del món de les lleis que presidir la institució que genera el dret positiu d'un Estat? Ultra aquesta consideració genèrica, vull recalcar que el senyor Pons va formar part de la Comissió que va engegar la creació d'allò que es va anomenar *una Universidad con sede en Palma de Mallorca* i que fou uns dels que feren possible que tinguéssim un Estatut d'autonomia. Quant a això, jo li he d'agrair, almenys personalment, una cosa.

Hi ha una qüestió al nostre Estatut que té especial rellevància per a la UIB: és la definició, la consideració i el nom de la llengua en la qual estic parlant ara, així com les competències que s'atribueixen a la nostra institució en aquesta matèria. Sé com pensa el senyor Pons en aquestes coses, em consta el que sempre ha defensat i defensa, i per això puc dir de la seva contribució a la Carta Magna i a la nostra autonomia. A les Illes hi havia un gravíssim perill que no es cometessin les malvestats, salvatjades i sobretot estultícies que es van cometre a altres estatuts que ens són geogràficament pròxims. Jo agreec això i li ho agrairé sempre.

Abans d'acabar vull excusar-me un poc davant tots perquè potser el lloc en què fem aquest acte no està a l'alçada que l'ocasió demana. Cal que ho expliqui, per bé que sé que això no ens justifica; les responsabilitats no són delegables ni indefugibles.

Durant els darrers anys la UIB ha tingut una crisi de creixement. Hem augmentat el nostre volum en proporcions que "ixen de tota mesura".

De l'any 1983 ençà hem crescut a un ritme vertiginós: el pressupost de la UIB és, en pessetes corrents, catorze vegades més gran, i en pessetes constants nou vegades més gran; és a dir, hem crescut, en termes reals, un 900%, la qual cosa representa pràcticament duplicar el pressupost any rere any el darrers quatre; àdhuc, en aquestes xifres no hi van les inversions immobiliàries. Aquest creixement ha produït una mancança espectacular d'espai físic que ha ocasionat, i ocasiona molt sovint, una munió de problemes de difícil solució immediata. Ningú no pot fer miracles, per la simple i plana raó que no n'hi ha, de miracles: quan s'esdevenen ja no ho són i aleshores la gent s'adona que ha estat la intervenció humana.

Nogensmenys, sí que puc dir que hi ha hagut, però, una col·lusió d'actituds i accions que han fet possible que s'entrelluqui una solució dins un horitzó no gaire llunyà. Com és prou conegut, la comunitat autònoma va subvencionar *gratis et amore* l'adquisició dels terrenys que el Ministeri d'Educació i Ciència va expropiar perquè tinguéssim un espai per poder-hi bastir els edificis indispensables per dur endavant la tasca educativa i de recerca que hem de fer i cada any és més gran. Hem iniciat un nou estudi durant cada un dels darrers tres anys i les parets no són elàstiques. Dissortadament, els tràmits burocràtics de les construccions tenen una complicació que és una funció de creixement més ràpid que la factorial i no podem seguir el pas de la realitat quotidiana, tot i que la programació que la UIB va proposar al Govern de l'Estat va ésser plenament acceptada i es feren les reserves de crèdit suficient per subvenir a les necessitats, en generosa correspondència amb la comunitat autònoma.

Una acumulació de dissorts ha aturat el multiaulari que tenim en construcció: puc dir ara, emperò, que el problema està resolt, s'ha desnonat ja el contracte amb l'empresa anterior i les obres recomencen amb la màxima celeritat possible. Després en vindran tot un seguici, programades ja, i amb projectes bàsics ja dissenyats, fins a arribar a sis edificis més. Un d'aquests serà un amfiteatre digne: esper que si ens retrobam en un acte semblant d'ací a dos anys no m'hauré de disculpar per l'indret.

Tot això ha estat possible en virtut de l'ànim de cooperació entre institucions diferents, que han entès que primer que les idees personals hi van els principis generals, si es tracta d'accions que afecten una col·lectivitat. *Noblesse oblige* i a més dóna bona saó.

Per finir, un exemple més de col·laboració entre institucions i de respecte mutual.